

PIIPUT-lehti

Kotiseututyötä vuodesta 1956, Warkaus-seura Ry

Varkauden Kotiseutukeskus tutuksi

Sirpa Ollikainen

Kuoppakankaan koulussa vietettiin syyslo-maa edeltävällä viikolla Waltterin viikkoa. Esikoulu ja alimmat luokat jatkoivat teeman käsittelyä vielä loman jälkeenkin. Koulun nimi muuttuu syksyllä 2017 Walterin kouluksi, joten oli aika tutustua paremmin ky-seiseen henkilöön, samoin kuin 200-vuotiseen teollisuuteen Varkaudessa sekä kaupungin menneisyyteen ja nykyisyyteen yleensä.

Antti Walter Ahlström toimi A. Ahlström Oy:n pääjohtajana 1908–1931. Vuori-neuvoksen arvo hänelle myönnettiin 1925. Yhtiö osti Varkauden tehtaan 1909. Walter Ahlströmin kiinnostuksen kohde oli Varkauden tehtaan kehittäminen, laajentaminen ja tehtaan ympäristön suunnittelu kau-

punkimaiseksi. Siinä hän onnistui kiitettävästi hyviä tuloksia saavuttaen.

Kuoppakankaan koululla jokaisella luokalla oli Waltterin viikolla oma ”lukujärjestys”, siis omat toimintansa. Kotieutokeskukseen tutustuivat kaikki kahdeksannet luokat, joita oli 5. Jotain asioita oli kerrottava ulkona, niin että kaikki näkivät kohteen, josta oli puhe. Sisätilat käytiin lävitse huone huoneelta katsellen sisustusta, valaistusta, tauluja ja kuunnellen tarinoita elämästä talossa ja pihapiirissä 1858–1889. Rakennukset oli teettänyt tehtaan johtaja **Paul Wahl**, ja ne olivat valmistuneet joulukuussa 1858. Talossa asui ensimmäiset 30 vuotta Joroisten piirilääkäri **Sannfrid Hällström** vaimonsa **Annan** ja neljän poikansa kanssa. Samalla tohtori Hällström toimi tehtaan

lääkärinä. Yleensä tarinat liittyivät Varkauden silloiseen elämään ja tapoihin.

Samoin tutustuttiin sivurakennuksen Väentupaan ja Kalastusperinnehuoneeseen. Jäljellä oli vielä Sältin-sali. Tohtori **Sältin** oli viimeinen tehtaan lääkäri, joka asui Tyyskänniemessä, ja jolla oli rakennuksessa vastaanottotilat. Sen jälkeen asukkaina oli tehtaan virkamiehiä ja insinöörejä. Viimeiset 17 vuotta rakennuksessa toimi yksityinen päiväkotikiitos **Muksula**.

Tyyskänniemi siirtyi v. 1985 Varkauden kaupungin omistukseen. Muksula lakkautettiin v. 1992. Kaupunki lahjoitti rakennukset Varkaus-seura ry:lle. Ehtona oli mm. talon rakennusten kunnostus. Myös nimi oli muutettava Kotiseutukeskukseksi. Päärakennus oli kunnostettuna 1992 marras-

kuussa ja sivurakennus seuraavana kesänä. Tontti on vuokralla kaupungilta vuoteen 2043.

Tutustumiskierros ei ollut liikunnallinen eikä toiminnallinen, mihin ajan niukkuus, yksi tunti, oli syynä. Lopuksi kuitenkin nautittiin mehua, pullaa ja keksejä, joiden tarjoilua hoitivat oppilaat! Lukemisiksi ja kotiinviemisiksi kaikki saivat Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön tuottaman Kireitä siimoja-oppaan, jossa on tietoa, vinkkejä ja niksejä kalastukseen liittyvistä asioista. Opettajavalvojana oli neljänä päivänä **Kari Tyväinen** apunaan koulunkäynnin ohjaaja ja viimeisenä päivänä Helena Suhonen. Oppaana toimi **Sirpa Ollikainen**.

Kuoppakankaan koulun 8M-luokka Varkauden Kotiseutukeskuksen pihapiirissä. (Kuva: Jaakko Ikonen.)

Warkaus-seuralaisia kokoustamassa

Warkaus-seura ry:n syyskokous pidettiin 14.11.2016 Kotiseutukeskuksessa Ravintola Tyyskänhovissa. Kokouksen alussa nautittiin makoiset kahvit kielten kirjoittamiseksi. Puheenjohtajana kokouksessa toimi emeritus-puheenjohtaja **Raimo Sikanen**. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Toimintasuunnitelmassa korostui vuoden 2017 Suomi 100 -hanke. Warkaus-seura tulee toimimaan monella tavoin teeman puitteissa koko vuoden ajan. Niistä sitten aikanaan. Yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa pyritään tehostamaan. Rakennusten korjauksia jatketaan, samoin kuin pihapiirin siistimistä.

Talousarvio noudatteli entisiä linjoja. Jäsenmaksut säilyvät entisellään, henkilöjä-

senet 10,00 ja yhteisöjäsenet 50,00/vuosi. Hallituksen jäsenille ei makseta kokouspalkkiota. Tilintarkastajan palkkio on kohtuullisen laskun mukainen.

Yleiskokoukset päätettiin kutsua koolle ensisijaisesti sähköpostilla. Sitä tukee kokouskutsu sivuilla www.warkaus-seura.fi. Mikäli sähköpostia ei jäsenellä ole, lähetetään kutsu kirjeellä. Tiedonkulun välittymiseksi Warkaus-seura pyytää jäseniään ilmoittamaan sähköpostiosoitteensa, mikäli se ei jo ole seuran tiedossa, sekä niin sähköpos-

tin kuin kirjepostinkin osoitteenmuutokset.

Hallituksen puheenjohtajana jatkaa v. 2017 **Jaakko Ikonen**. Päätettiin, että hallituksen kuuluu kahdeksan (8) jäsentä, joiden toimintakausi on kaksi (2) vuotta, ja joista puolet on joka vuosi erovuorossa. Entisistä jäsenistä jatkaa **Juha Honkanen**, **Asta Olli** ja **Riitta Penttinen**. Erovuorossa olevista valittiin uudelleen **Lauri Andersin**, **Sirpa Ollikainen** ja **Eino Piippo**. **Risto Asikainen** on ollut hallituksessa vain vuoden, ja nyt hänet valittiin 2-vuotiskaudeksi.

Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin **Tiina Rajamäki**.

Tilintarkastajana valittiin jatkamaan v. 2017 **Jarmo Hirvonen**, HTM, ja varatilintarkastajana **Mervi Markkanen**, KHT.

Muissa asioissa puheenjohtaja Jaakko Ikonen toivotti kaikki tervetulleiksi nauttimaan Itsenäisyyspäivän aattona 5.12.2016 klo 18.00 Itsenäisyyspäivän illallista Ravintola Tyyskänhoviin. Pöytävaraus kannattaa suorittaa ajoissa! Tervetuloa sekä jäsenet että myös ei-jäsenet!

Muuruveden kylätalo esimerkkinä kotiseutuväelle

Seppo Kononen

Yhdessä tekeminen on voimavara, jota ei saa hukata. Tästä muistutti Suomen kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja **Kirsi Moisander** niin kotiseudustaan kiinnostuneita kuin Suomen päättäjiäkin Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton syyskokouksessa Muuruveden kylätalolla viime viikonvaihteessa.

Parempaa paikkaa ei Moisander olisi voinut näkemyksensä esittämiseksi saada. Muuruveden Jyskeen johdolla toteutettu kylätalon remontti on yksi maakunnan viime aikojen suurimpia sankaritarinoita, joka on saanut myös valtakunnallista arvostusta. Muun muassa juuri Suomen kotiseutuliitto myönsi muuruvetisille kunniakirjan rakennuksen esimerkillisestä entisöinnistä.

Vuonna 2007 alkanut kahdeksan vuoden urakka ei ollut helppo. Puheenjohtaja **Jari Kosonen** kertoi pohjoissavolaiselle kotiseutuväelle, että kyläläiset tekivät remontin eteen noin 7 000 talkootuntia ja kokonaiskustannukset kasvoivat noin 400 000 euroon.

Talon vuotuinen ylläpitokin maksaa noin 6 000 euroa vuodessa. Tilavuokrilla ja muilla tuloilla se saadaan kuitenkin katetuksi. ”Ilmaisia palveluja ei ole”, Kosonen sanoi. Toimintaa pyörittää Muuruveden kyläyhdistys.

Suomen tämän hetken suurimpana haasteena Kirsi Moisander piti, että koko maa säilyy asuttuna. Paikallisilta, suurten keskusten ulkopuolella asuvilta ihmisiltä se edellyttää, että he ryhtyvät tosissaan kantamaan huolta omien alueittensa elinvoimasta ja vaalimaan omaa identiteettiään.

Moisander oli iloinen, että tähän on kautta maan jo herättykin. Kotiseututyö elää ”valtavaa renesanssia”, mistä kertoo, että kotiseutuliittoonkin on liittynyt viime aikoina runsaasti uusia jäsenyhdistyksiä. Nyt niiden kokonaismäärä on noussut jo yli 800. Myös uusia kannatusjäseniä on tullut

Suomen kotiseutuliittoa Muuruvedellä edustanut leppävirtalainen Kirsi Moisander (vasemmalla) toimi aiemmin myös Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton puheenjohtajana ennen Marja-Sisko Pihliä. Pankinjohtaja Paavo Jauhiainen kertoi kokouksessa, miten Olvi-säätiö tukee kotiseututyötä Pohjois-Savossa. (Kuva: Seppo Kononen.)

runsaasti.

Meneillään olevan soteuudistusta toteutetaan maakunnalliselta pohjalta, mikä on omiaan nostamaan maakuntien asemaa tulevaisuudessa. Kirsi Moisander totesi kuitenkin, että tavalliset ihmiset sitoutuvat enemmänkin kotikuntaansa, -kyläänsä tai -katuunsa, maakunta jää heille jostain syystä vieraammaksi.

Yksi syy voi olla, että maakuntaliitotkin ovat vähentäneet panostustaan kotiseututyöhön. ”Murteet, historia, yhdessä tekeminen ja paikallinen omavaraisuus ovat voimavaroja, joita ei saa hukata”, Moisander sanoi.

Henki on tärkeä kotiseututyössä, mutta toisaalta siinä tarvitaan myös pääomia. Suomen kotiseutuliitto lähtee omalta osaltaan parantamaan avustushaavoja. Liitto on perustanut erityisen Kotiseutusaatiön, jolle kerätään parhaillaan perus-

pääomaa.

Yhteiskunnan tuen vähentyessä olisi tärkeää löytää uusia rahoittajia muualta kuten elinkeinoelämän puolelta. Iisalmelaisen Olvi-säätiön hallituksen aiempi puheenjohtaja **Paavo Jauhiainen** piti yhteistyön etsimistä luonnollisena, koska ”yrityskin voi olla kotiseudun asialla”.

”Parasta kotiseututyötä on, että Olvin tai Ponssen tapaiset yritykset pysyvät paikkakunnalla”, Jauhiainen sanoi. Olvi-säätiön säädekirjassa kotiseututyö on nimetty yksiselitteisesti yhdeksi neljästä tukikohteesta.

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liittoon kuuluu tällä erää 30 yhdistystä eri puolilta maakuntaa. Muuruvedellä näistä oli virallisesti reilu puolet eli kuusitoista.

Kotiseutuyhdistysten lisäksi liittoon on tullut viime vuosina mukaan useita kyläyhdistyksiä. Nimenomaan Olvi-säätiön vuo-

tuisella tuella liitto on voinut tukea yhä laajemmin jäsenistön hankkeita kotiseudun hyväksi.

Liitossa nähdään, että kotiseututyö tarvitsee mukaansa myös nuoria. Tänä vuonna on valmisteltu kouluille erityistä opetusmateriaalia verkkoon. Mallia on otettu Riistavedeltä, jossa Riistavesi-seura on jo digitalisoinut kaiken museoaineiston.

Ensi vuonna ala- ja yläkoululaisia innostetaan katsomaan tarkemmalla silmällä kotiseutuaan ja osallistumaan Minun paikkani -kuvataidekilpailuun. Perinteisten piirustusten lisäksi kuvia voi tehdä myös nykysteknikan keinoin.

Liiton puheenjohtajana jatkaa **Marja-Sisko Pihl** Juankoskelta. Liitossa päätettiin siirtyä yhden, maaliskuussa pidettävän vuosikokouksen käytäntöön. Toinen kokous korvataan ajankohtaisella syysseminaarilla.

Kylätalossa kokoustamassa

Sirpa Ollikainen

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liitto ry:n syyskokous pidettiin Muuruveden Kylätalolla 12.11.2016. Talo oli tutustumisen arvoinen. Se on rakennettu v. 1905 nuorisoseurantaloksi. Talon omistaa vuodesta 1954 lähtien Muuruveden Jyske. Rakennuskavassa talo oli suojeltu rakennus, ja se oli luokiteltu historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaaksi. Perusteellinen korjaustyö tehtiin 2009–2015. Talon ylläpidosta vastaavat Muuruveden Jyske ja Muuruveden kotiseutuyhdistys.

Syyskokoukseen puheenjohtajana toimi **Pertti Rissanen**. Käsiteltävänä olivat sääntöjen määräämät asiat, sekä niiden lisäksi sääntöjen muuttaminen.

Toimintasuunnitelmassa kerrottiin mm. tulevasta kaikille Pohjois-Savon koululaisille järjestettävästä kuvataidekilpailusta alkuvuodesta 2017. Kotiseutukasvatus -projektia jatketaan pitämällä yhteyttä Pohjois-Savon kouluihin. Seminaareja ja koulutusta järjestetään kokousten yhteydessä

ajankohtaisista asioista. Yhteistyötä Pohjois-Savon liiton kanssa kehitetään, mm. Suomi 100-juhlavuoden merkeissä. Edelleen myönnetään vuoden 2016 Kotiseututeko- ja Kotiseutukirja-tunnustukset sekä hallituksen niin päättäessä vuoden 2016 kotiseutuyhdistys-tunnustus-palkinto. Tarkemmat tiedot avustuksista osoitteessa www.kotipihlaja.fi.

Talouden perustana on Olvi-säätiön antama tuki. Siitä jaetaan avustukset kotiseututyöhön. Jäsenmaksu on sama kuin Suomen Kotiseutuliiton jäsenmaksu, jonka Kotiseutuliiton jäsenyhdistykset maksavat näin Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton kautta.

Hallituksen puheenjohtajana valittiin jatkamaan v. 2017 **Marja-Sisko Pihl Juankoskelta**.

Hallituksen jäseninä jatkavat **Raija Paasanen** Lapinlahti, **Seppo Kononen** Kaavi, **Marianna Falkenberg** Kuopio. Jatkamaan valittiin **Raimo Jalkanen** Rautalampi,

Kylätaloa esitellään kokousväelle. (Kuva: Tuija Lepistö.)

Anna-Maija Korhonen Tervo, **Sirpa Ollikainen** Varkaus. Varajäseninä jatkavat **Anna-Liisa Happonen** Tuusniemi, **Asko Tapaninen** Riistavesi, **Tuula Ollila** Kuopio. Jatkamaan valittiin **Maija Teppana-Karvinen** Leppävirta. Uusina valittiin **Pirkko Anola** Rautalampi, **Risto Korhonen** Tervo.

Toiminnantarkastajaksi valittiin jatkamaan v. 2017 **Matti Niiranen** Kuopio ja **Kaija Heiskanen** Kuopio varatoiminnan-

tarkastajaksi.

Sääntöjen muuttamista oli käsitelty jo kevätkokouksessa. Nyt esitettiin ne korjattuna ja täydennettynä. Parilla muutoksella ne hyväksyttiin uusiksi säännöiksi. Suurin muutos on kahdesta kokouksesta luopuminen, joten sääntömuutosten voimaantultua liitolla on vain yksi yleiskokous, vuosikokous maaliskuussa. Silloin käsitellään kaikki niin syys- kuin kevätkokouksenkin asiat.

Warkaus-seura Suomi100-juhlavuoden asialla

Teksti ja kuvat: Vesa Moilanen

Warkaus-seura ry on lähtenyt toteuttamaan pari vuotta sitten syntynyttä ideaa, jonka mukaan Suomi100-juhlavuoden kunniaksi vuonna 2017 Varkaudessa syntyneille lapsille lahjoitetaan Wanhan Ajan Kelkka vuoden 2018 Laskiaisena. Kotiseutuyhdistyksen edellinen puheenjohtaja **Raimo Sikanen** laittoi kelkkaprojektin alulle ja nykyinen puheenjohtaja **Jaakko Ikonen** otti tehtävän jatkaakseen eteenpäin projektia.

– Varkauden kaupunki on omalta osaltaan tehnyt sellaisen rahoituspäätöksen, että prosessi on uskallettu käynnistää. Projektiin haastetaan paikallisia yrityksiä lähemmään mukaan. Yksittäinen yritys voisi ostaa muutaman nimikkokelkan, yrityksen nimellä varustettuna, lapsille lahjoitettaviksi, Jaakko Ikonen toteaa.

Raimo Sikanen vahvistaa, että kelkkaprojekti toteutuu ja kelkkoja on tilattu noin 150 kappaletta. Kelkat valmistaa varkautelainen puuseppä Harjurannalla. Kelkat valmistetaan perinteitä noudattaen, lukuun ottamatta jalaksien silikonikiskoja, jotka antavat kelmalle tarvittavan luiston – sen verran nykyaikaa on mukana.

Puupintaisen kelkan rakenteena on kotimainen puu – koivu. Kansirakenne on mäntyä. Kelkat valmistetaan perinteisen puukäsityötaidon menetelmin. Nauvoja tai ruuveja ei käytetä, lukuun ottamatta jalaksien silikonikiskoja kiinnitystä ruuveilla.

Muutoin rakenteissa käytetään puukiilaliitoksia.

– Projektin myötä toivotaan perinteisen ja hienon käsityötaidon jatkumista. Kelkat luovutetaan vuoden 2018 Laskiaisena Varkauden Kotiseutukeskuksen pihassa, jossa on rivissä noin 150 kelkkaa. Lasten vanhempia toivotaan tuolloin paikalle vastaan ottamaan kelkkoja. Kelkkaperinnettä on tarkoitus jatkaa tulevana vuosina sillä tavalla, että lahjoitetut kelkat suorittaisivat ”ko-koon-tumisa-joja” Varkauden Kotiseutukeskukseen, Raimo Sikanen kertoo.

Kelkka numero yksi – kukaahan on tämän kelkan onnellinen omistaja?

Warkaus-seura ry:n kelkkaprojekti on käynnistynyt. Vallitsevista sääolosuhteista johtuen kelkka kuvattiin sisätiloissa, kuvassa etualalla Raimo Sikanen ja kelkan kanssa Jaakko Ikonen.

Vaihtoehtoja on.

LAKIMAJAKKA

Ahlströminkatu 10, 78250 Varkaus
Hertta Karppola, puh. 050 341 5310

www.lakimajakka.fi

Ja siellä kaikilla oli niin mukavaa...

Sirpa Ollikainen

Suomessa vähemmän tunnettu syksyinen tapahtuma on saksalaisperäinen Oktoberfest. Sitä on viime vuosina ruvettu viettämään meilläkin turistikohdeissa, mutta ravintoloihin ja koteihin se ei ole yleistynyt.

Warkaus-seura ry järjesti Ravintola Tyyskänhovissa Oktoberfestit lokakuun puolivälissä. Tapahtuma sai hyvän vastaanoton talontäyteiseltä yleisöltä. Maukkaan, asiaankuuluvan ruokailun oli valmistanut ja tarjoili Ravintola Tyyskänhovi. Saksalaista taustamusiikkia tuli nauhalta, ja myös trubaduri **Jere Hartikainen** viihdytti lauluiltaan yleisöä. Tilat oli somistettu perinteisillä Oktoberfestin koristeilla sekä sini-valko-ruutuisilla pöytäliinoilla ja lautasliinoilla.

Saksassa Münchenissä Oktoberfestiä on vietetty kauan. Siitä on kehittynyt kansanjuhla, festivaali. Tapahtuman kerrotaan alkaneen siitä, kun 17.10.1810 vietettiin kruununprinssi **Ludvig Baijerilaisen** ja **Therese von Sachen-Hildburghausenin** häitä. Häähuhlien vuoksi perinteiset hevosajot siirrettiin kaupungin ulkopuolelle niitylle, jonka kuningas **Maksimilian I** nimesi Theresienwieseniksi miniänsä kunniaksi. Juhlasta kehittyi vuosittainen syystapahtuma.

Alkuvuosina kokoontumisessa ei saanut nauttia alkoholijuomia. Muutaman vuoden kuluttua niitylle pystytettiin karuselli ja keinoja yleisön viihdyttämiseksi. Vuonna 1819 jätettiin hevosajot pois ohjelmasta, ja sallittiin oluen nauttiminen. Huvipuisto toiminta laajeni, ja vuosisadan lopulla olutta ruvettiin tarjoilemaan sitä varten pystytetyissä teltoissa.

Ajan myötä festivaali sai uusia muotoja. Juhlijat rupesivat pukeutumaan tirolilaisvaikutteisiin vaatteisiin, ja niin vakiintuivat Oktoberfest-asut. Miehillä oli yllään valkoinen kauluspaita, puolissäreen ulottuvat nahkahousut, joita kannattelivat henkselit,

ja päässä vihreä, sulkakoristeinen huopahattu. Nuoret naiset olivat pukeutuneet perinteiseen dirndl-asuun. Siihen kuuluu valkoinen, pussihihainen pusero sekä lyhytelmainen värikäs ja vyötäröltä runsaasti rypyttetty liivihame, jossa liiviosa oli avokaulainen, tyköistuva. ja edustassa nyörikiinnitys. Leveän hameen alta pilkahteli valkoinen pitsireunainen alushame. Päässä oli pieni hattu. Mikäli neitonen toimi esim. tarjoilijana, niin asua täydensi pieni pitsireunainen esiliina. Aikuisen naisen hame oli pidempi, ja yksinkertaisempi. Nykyisin festivaaleilla jo yksikin asuste luo tunnelmaa niin naisilla kuin miehilläkin!

Münchenissä Oktoberfesteillä ei nautita olutta, vaan festivaaleja varten valmistettua Oktoberfestbieriä. Muuta olutta ei juhlapaikalla ole saatavissa, eikä kyseistä olutta saa muualta kuin festarialueelta. Se tarjoillaan litran vetoisista kolpakoista!

Ruoasta tarjolla on juoman seuraksi perinteiset bratwurst- ja chorizo-makkarat hapankaalin tai perunasalaatin kera, sekä kokonaisina kypsennettyjä sianpotkia.

Kun Oktoberfest on laajentunut 2–3 viikkoiseksi perhetapahtumaksi, joka on tavoittanut myös ulkomaalaiset turistit, niin sekä juoma- että ruokatarjoilu on monipuolistunut. Perinteisten ruokien ja juomien lisäksi saatavilla on kaikkien makuun sopivia, mutta kuitenkin festarihenkisiä nautittavia. Ravintola Tyyskänhovissa oli tarjolla buffet-pöydässä koko illan ajan makkaroiden, possun, hapankaalin ja perunasalaatin lisäksi vihersalaattia, marinoituja tomaatteja, tomaattisalsaa sekä uunijuureksia ja lohkoporunoita. Makeaa haluaville oli vielä kahvin ja teen lisäksi puolukka-omenapais-tosta. Maukkaita ruokia, ja jokaiselle makunsa mukaisesti! Toivottavasti tapahtuma saa vuoden kuluttua jatkoa!

Kuvan juustomuotin on lahjoittanut Emmi Vartiainen 15.6.1966 Varkauden museolle. Hän oli löytänyt sen Kauppakatu 56:n vintiltä. Tekijä eikä teko aika ole tiedossa.

nen toimenpide. Siihen tarvittiin täysmaitoa, ternimaitokin kävi, ja juoksutinta. Juustoa valmistettiin etenkin Pohjanmaalla ja Lounais-Suomessa juhlapöytäin. Säilyvyys oli lyhytaikaista. Itä-Suomessa, jossa uuni lämpeni viikottain, talviaikoina lähes päivittäin, juustoa kypsennettiin varrellisella ja pyöreällä paistinlaudalla, kärvennyslaudalla, uunissa hiilloksen loimussa.

Juustomuotti, juustokehä, valmistettiin koivusta. Se on ollut harvinaisempi Savossa kuin Länsi-Suomessa. Yleensä vain pohjalauta sai kaiverretun koristekuvion. Eri-tyistä taitoa tarvittiin lautojen kiinnittämisessä kehikoksi, sillä liimaa tai nauloja ei käytetty. Liitoksista oli tultava tiiviitä, sillä juustomassasta irtosi nestettä. Ennen tarjoilua juusto kumottiin tarjoilualustalle, jolloin koristeleikkaukset tulivat näkyville.

Warkaus-seuran edellinen puheenjohtaja Raimo Sikanen ja hänen seuraajansa Jaakko Ikonen festaritunnelmissa. (Kuva: Martti Nieminen.)

Itsenäisyyspäivän juhlaillallinen Ravintola Tyyskänhovissa 5.12.2016 klo 18. Tervetuloa!

Alkuruoka

Leipäjuustosalaattia
Marinoitua kaalisalaattia
Porkkanaraastetta
Tomaattisilakkarullia
Graavilohta
Tönkkösuolattuja muikkuja
Kyökin ruisleipää ja rieskaa munavoilla

Pääruoka

Naudanlihakääryleitä
Kanttarellikastiketta
Perunasosetta
Höyrytettyjä porkkanoita

Jälkiruoka

Paahtovanukasta ja mansikkahilloa
Kahvi ja tee

Hinta 25 €/hlö

Järjestäjä:
Warkaus-seura

Katso lisää www.tyyskanhovi.fi
Pöytävarauksia varten ota yhteyttä:
040 717 8491 tai ravintola@tyyskanhovi.fi

Juu juu, juustossa löytyy...

Sirpa Ollikainen

Jo vuosisatojen ajan on perinteisenä miesten tehtävänä perheessä ollut puisten kotitarvikkeiden valmistus. Ukki ja isä opettivat pojat käyttämään puukkoa, sahaa, kirvestä, vasaraa ja kaikkia puutöissä tarvittavia välineitä. Näin kotiin syntyivät pöydät, penkit, rahat, saavit, lusikat, leipälapiot jne.

Kun mies otti vaimon itselleen, hän usein valmisti jonkin käyttöesineen kihlahajaksi, vaikkapa rukiinlavan. Tärkeämpi vielä oli avioliiton solmimisen jälkeisenä amuna annettu ns. huomenlahja. Jos se oli käyttöesine, niin emäntä saattoi käyttää sitä koko emännöimisensä ajan. Jos tekijä oli taitava käsistään, esineestä tuli siisti ja kaunis. Jos hänellä oli lisäksi nikkarintaitoja sormissaan, hän koristeli lahjansa puuleikkauksin. Jos hänellä oli vielä taiteellisia taipumuksia, saattoi tulos olla oikea taideteos. Jokainen esine pyrittiin kuitenkin valmistamaan niin, että se oli käytännöllinen, käteen sopiva ja lisäksi ilo silmälle. Monenlaisia työntuloksia löytyy museoistamme.

Juuston valmistus on ollut monimutkai-